

Energifællesskaber giver borgerinddragelse og klimaforbedringer

Workshop for Borgerenergifællesskaber:

Bofællesskab.dk, Landsforeningen for Økosamfund, Bærebo,
Middelgrunden Vindmøllelaug, Solar City, Øbro95-AKB, Ulrik Jørgensen

Foretræde for KEF-udvalget 3. dec. 2020

Kontakt: ulrik@uj-consult.dk - Mobil: 21 66 5424

1

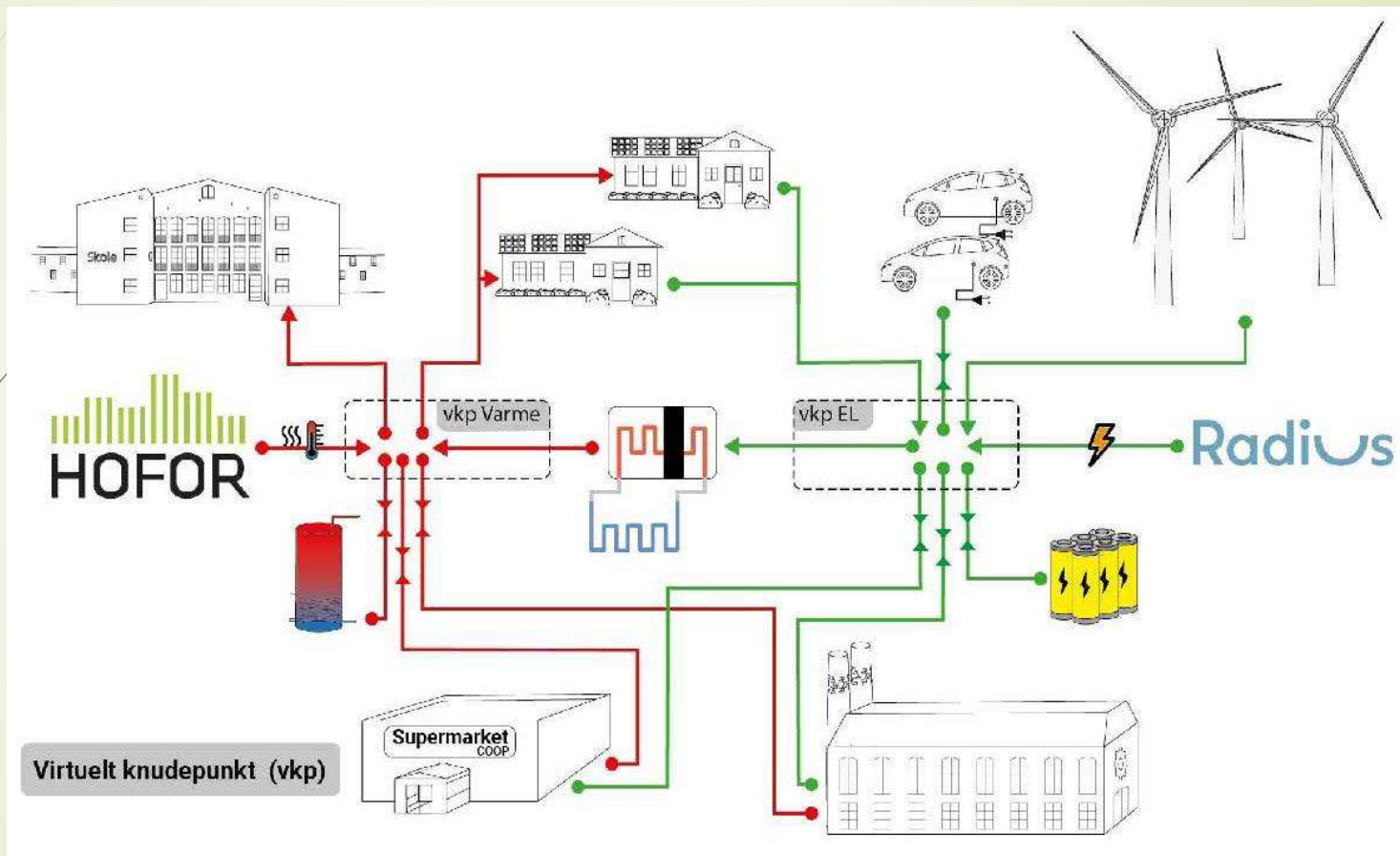
Vi repræsenterer

- ▶ Steen Hartvig Jacobsen
Øbro 95, Arbejdernes Kooperative Boligselskab
- ▶ Camilla Nielsen-Englyst
Landsforeningen for Økosamfund
- ▶ Louise Bisgaard
Foreningen Bofællesskab
- ▶ Morten Pedersen
Direktør i Bærebo
- ▶ Erik Christiansen, Middelgrunden Vindmøllelaug,
Energifællesskab Avedøre og REScoop.eu
- ▶ Karin Kappel
Solar City Danmark
- ▶ Ulrik Jørgensen, forsker og rådgiver
Forfatter til 'Håndbog for Energifællesskaber'

Hvorfor energifællesskaber?

- ▶ Sammenslutning af borgere, boligforeninger, butikker, virksomheder og kommunale institutioner
- ▶ I en ikke-kommerciel, juridisk registreret forening eller andelsvirksomhed
- ▶ Formål: at producere, lagre, konvertere og forbruge elektricitet til egne formål og evt. sælge elektricitet til andre uden for fællesskabet
- ▶ Inddrager borgerne i klimaomstillingen (et ønske fra alle politiske partier)
- ▶ De bidrager væsentligt til klimamålsætningen for 2030:
 - skaber lokal sammenhæng mellem produktion og forbrug
 - bykvarterer kan reducere elforbruget med 30-60% ved solceller, effektivisere og elektrificere varmeforbruget samt udnytte overskudsvarme
 - boligfællesskaber – ofte nyetablerede – kan erstatte 100%+ af behovet for el og varme samt etablere ladning for elbiler
 - landsbyfællesskaber kan – bl.a. i forbindelse med udfasning af olie- og gasfyr – elektrificere varmen 100% og selv bidrage med el uden kapacitetsudbygning

Model af energifællesskab

Lokale energifællesskaber kan både være fysisk afgrænsede og være virtuelle netværk, der udnytter det kollektive elnet

Forfejlet kritik

- ▶ I forslaget til Elforsyningslov anføres, at loven ikke vil have nogen særlig påvirkning af klimaet – det er en konsekvens af, at det fremlagte lovforslag vanskeliggør etableringen af energifællesskaber
- ▶ Med et 'gunstigt' regelsæt, som det foreskrives i Elmarkedsdirektivet, ville loven have en positiv effekt på VE-investeringer og klimaindsats
- ▶ Energifællesskaber vil altid have både en VE-komponent og omfatte el, bl.a. grundet behovet for elektrificering
- ▶ Dansk Energi har lagt ud med en skræmmekampagne, som sammenblander elafgiften med egen tarif-politik og ønske om kontrol med de små kunder – men elafgiften er ikke en del af Elforsyningsloven, som til gengæld sætter rammerne for definition af 'kundetyper' og derved tariffer

Hvor ligger hindringerne?

- ▶ Boligselskaber har oplevet administrative og økonomiske hindringer fra net-virksomheder for at etablere sig som sammenslutning af aktive kunder og energifællesskaber:
 - Krav om tilslutningsafgift fra den enkelte husstand, selvom de tilsluttes i fællesskab og net-virksomheden ikke har nogen omkostninger
 - Krav om nedtagning af målere og genopsætning af egne målere, hvilket fordyrer og samtidig svækker gennemsigtheden af forbruget og dermed data-hub'ens effektivitet
 - Krav om betaling af både nettarif og transmissionstarif, selvom deling af el alene sker lokalt og inden for boligselskabets matrikler energifællesskabet og dermed kun belaster det interne net
 - Større virksomheder gives favorable vilkår mens lokale energifællesskaber skal betale – hvilket ikke er kostægte
- ▶ Dette på trods af, at de eksisterende storskalaanlæg nu skal suppleres med lokal produktion, der er helt tæt på forbruget, hvis 2030 målsætningen skal nås.

Hvad mangler i loven?

- Skelnen mellem lokale og distribuerede energifællesskaber, med krav til lokal sammenhæng mellem VE-produktion og forbrug i stedet for uklarhed om formål og kriterier
- At energifællesskaber og aktive kunder kan optræde som kunder/forbrugere på vegne deres medlemmer
- At disse fællesskaber kan agere på tværs af matrikler på linje med virksomheder og evt. leje kapacitet på nettet til udveksling af egen el
- At der sikres kostægte, ensartede og ikke diskriminerende regler for oprettelse, tariffer og adgang til brug af de kollektive net og etablerede målere – der må ikke skabes en gråzone og uklar retstilstand, hvor net-virksomheder og elhandlere kommer til at bestemme rammerne
- Energifællesskaber er en ny type, ikke-kommerciel aktør, der ikke kan underlægges markedsaktører
- At følge EU-direktiverne fuldt ud og i sammenhæng

Ministerens svar på spm.33 (m.fl.)

Vi modtog i nat ministerens svar på spm.33 med kommentarer til den henvendelse, vi har sendt til udvalget. Det giver anledning til følgende kommentarer:

- ▶ Ønsket om at skabe 'frie' rammer står i stærk kontrast til, at også Energistyrelsen ved behandlingen af Elmarkedsdirektivet pegede på behovet for at skelne og skabe klare regler for lokale versus distribuerede energifællesskaber. Denne 'frihed' skaber snarere en uklar retstilstand.
- ▶ Etableringen af energifællesskaber anfægter ikke 'kollektiviteten' i nettet, som det antydes. Energifællesskaber vil betale tariffer til nettet helt på linje med andre forbrugere og virksomheder for det køb og salg til nettet, som de bidrager med.
- ▶ Det anføres, at 'en stadig større regning' vil blive efterladt til de 'få', som ikke har mulighed for at 'etablere en linje mellem egne produktions- og forbrugsanlæg'. De 'få' er i denne sammenhæng de mange forbrugere, der ikke er virksomheder eller energifællesskaber. Men det er forkert, at der sker denne overlæsning, da energifællesskaber bidrager med investeringer i VE-anlæg og IKKE belaster det kollektive transmissionsnet og kun i nogle tilfælde helt lokale linjer i distributionsnettet.

... fortsat til ministerens svar

- ▶ Det er et krav i både Elmarkedsdirektivet og VE-direktivet, at der sikres kostægte, ensartede og ikke diskriminerende regler for energifællesskaber. Det er medlemsstaternes forpligtelse at sikre, at dette ikke sker gennem lovgivning eller gennem administrativ og økonomisk praksis.
- ▶ At overlade vilkårene for etablering og drift af energifællesskaber til de lokale net-virksomheder skaber (og viderefører) som nævnt en gråzone med en uklar retstilstand, som fundamentalt ikke lever op til direktivernes krav.
- ▶ At ministeren mener, at net-virksomhederne bør holde sig inden for loven er betryggende, men det kræver dog at loven ikke skaber uklarhed og forvaltningsmæssige gråzoner, som der er lagt op til.
- ▶ Netop forslaget om netudviklingsplaner, der er en del af forslaget til ny Elforsyningslov skulle gøre op med den manglende gennemsigtighed, der i dag eksisterer. Da etablering af den fornødne netkapacitet er net-virksomhedernes kollektive forpligtelse kan dette ikke være en legitim grund til forskelsbehandling.

Mere om teknik og jura findes i ...

